

З А К О Н

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ АЗЕРБЕЈЏАН О ПОДСТИЦАЊУ И УЗАЈАМНОЈ ЗАШТИТИ УЛАГАЊА

Члан 1.

Потврђује се Споразум између Владе Републике Србије и Владе Републике Азербејџан о подстицању и узајамној заштити улагања, сачињен у Београду, 8. јуна 2011. године, у оригиналу на српском, азербејџанском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Азербејџан о подстицању и узајамној заштити улагања у оригиналу на српском језику гласи:

**Споразум између
Владе Републике Србије
и
Владе Републике Азербејџан
о подстицању и узајамној заштити улагања**

Влада Републике Србије и Влада Републике Азербејџан (у даљем тексту: Стране уговорнице),

У жељи да охрабре држављане државе друге Стране уговорнице да инвестирају капитал, технологију и знање на територији своје државе,

У намери да створе и одржавају повољне услове за узајамна улагања,

Уверене да ће подстицање и заштита улагања допринети јачању предузетничких иницијатива и тиме значајно допринети развоју економских односа између држава Страна уговорница,

Споразумеле су се о следећем:

Члан 1.

Дефиниције

У смислу овог споразума:

1. Израз „улагање” означава сваку врсту имовине коју улагач државе једне Стране уговорнице директно улаже на територију државе друге Стране уговорнице, у складу са њеним националним законодавством и обухвата посебно, мада не и искључиво:

а) покретну и непокретну имовину и друга права *in rem*, као што су хипотека, залога, јемство, плодоуживање и друга права;

б) учешће у привредним друштвима, као и обвезнице и друге облике хартија од вредности;

в) новац, новчана потраживања, као и потраживања на чињење по основу уговора која имају финансијску вредност;

г) права интелектуалне својине (као што су ауторска и сродна права, патенти, индустријски дизајн или модели, топографске ознаке интегрисаних кола и података, трговачки знаци), као и *goodwill*, технички процеси и *know how*;

д) концесије додељене у складу са националним законодавством Стране уговорнице на територији чије државе се врши улагање, укључујући концесије за истраживање, вађење и коришћење природних богатстава.

Промена облика у коме се средства улажу или поново улажу, неће утицати на њихов карактер као улагања.

Ради избегавања сваке сумње, улагање не обухвата:

а) потраживања у новцу или на чињење који произилазе искључиво из комерцијалних уговора о продаји роба и услуга;

б) кредите одобрене у вези са тим комерцијалним уговорима, као и кредите са важењем краћим од три године;

в) било која друга новчана потраживања који не укључују питања камате, дефинисаних у горе наведеним тачкама а. до д.

2. Израз „приходи” означава новчане износе које доноси улагање и обухвата, посебно, али не и искључиво, профит, капиталну добит, дивиденде, камате, накнаде по основу права интелектуалне својине, и таксе.

3. Израз „улагач” означава:

а) физичко лице које има држављанство државе једне Стране уговорнице у складу са законима и прописима; или

б) правно лице установљено, основано или на други начин ваљано организовано у складу са националним законодавством државе једне Стране уговорнице, које има седиште и води основне пословне активности на територији државе те Стране уговорнице.

4. Израз „територија” означава:

У односу на Републику Србију: Територију над којом Република Србија остварује суверена права и јурисдикцију у складу са својим националним законодавством и међународним правом;

У односу на Републику Азербејџан: Територију Републике Азербејџан, укључујући и одговарајућу област Каспијског мора, над којим Република Азербејџан остварује суверена права и јурисдикцију у складу са својим националним законодавством и међународним правом.

Члан 2.

Подстицање и заштита улагања

1. Свака Страна уговорница ће подстицати и стварати повољне услове за улагаче државе друге Стране уговорнице да улажу на територији њене државе и дозвољаваће таква улагања у складу са својим националним законодавством.

2. Улагања улагача сваке Стране уговорнице ће на територији државе друге Стране уговорнице у сваком тренутку уживати правичан и равноправан третман и пуну заштиту и безбедност. Ниједна од Страна уговорница неће, ни на који начин, неразумним или дискриминаторним мерама ометати улагача друге Стране уговорнице у управљању, одржавању, коришћењу, уживању или располагању њиховим улагањима на територији те државе.

3. Свака Страна уговорница ће, у складу са својим законима и прописима, у доброј вери размотрити све захтеве за издавање неопходних дозвола у вези са улагањем на територији њене државе, укључујући и оне за ангажовање особља од стране улагача.

4. Реинвестирање добити од улагања, које је извршено у складу са националним законодавством државе Стране уговорнице на територији чије државе је извршено основно улагање, ужива исту заштиту као и првобитно улагање.

Члан 3.

Приступ информацијама о улагачу и транспарентност

1. Страна уговорница која је домаћин улагања има право да тражи информације од потенцијалног улагача или његове државе о историјату његовог пословања, као и о његовим искуствима из праксе као улагача,

укључујући и она која врши у сопственој држави. Страна уговорница која је домаћин улагања ће обезбедити заштиту поверљивих пословних информација које је примила у вези са тим. Страна уговорница која је домаћин улагања може учинити информације доступне јавности у локалној јединици где би улагање могло бити извршено, а које су предмет заштите поверљивих пословних информација и других важећих домаћих закона.

2. Свака Страна уговорница ће обезбедити, до могућег нивоа, да њени закони, прописи, процедуре и административна правила, судске пресуде опште примене, као и међународни уговори после њиховог ступања на снагу, који се могу односити на улагања улагача друге Стране уговорнице на територији њене државе, буду одмах објављена, или на други начин буду учињени јавно доступним.

Члан 4.

Национални третман и третман најповлашћеније нације

1. Свака Страна уговорница ће на територији своје државе обезбедити улагањима друге Стране уговорнице третман који је једнак ономе који обезбеђује сопственим улагањима или улагањима улагача трећих држава, зависно од тога који је повољнији.

2. Свака Страна уговорница ће на територији своје државе обезбедити улагачима државе друге Стране уговорнице у погледу управљања, одржавања, коришћења, уживања или располагања њиховим улагањима, третман који је једнако повољан ономе који се обезбеђује сопственим улагачима или улагачима трећих држава, зависно од тога који је повољнији.

3. Одредбе овог Споразума неће се тумачити као обавеза државе једне Стране уговорнице да улагачима државе друге Стране уговорнице даје било какву предност у третману, преференцијале или привилегије које се дају у складу са:

а) било којим постојећим или будућим споразумом о слободној трговинској зони, царинској унији, заједничком тржишту или споразуму о регионалној сарадњи, у коме је држава Стране уговорнице члан или коме може приступити, или

б) међународним споразумима или аранжманима који се у целости или делимично односе на опорезивање, или било којим националним законима и прописима у вези са порезима, или

в) било којом мултилатералном конвенцијом или споразумом који се односи на улагања, а коме јесте, или може приступити држава Стране уговорнице.

4. Одредбе ст. 1. и 2. овог члана неће се тумачити тако да обавезу једну Страну уговорницу да примени неки други начин решавања спорова са улагачем државе друге Стране уговорнице, осим оног изричито прописаног чланом 11. овог Споразума.

Члан 5.

Накнада губитака

1. Улагачима државе једне Стране уговорнице чија улагања претрпе штету услед рата или другог оружаног сукоба, ванредног стања, побуне, устанка или немира на територији државе друге Стране уговорнице, обезбедиће се третман, у погледу накнаде, обештећења, повраћаја или другог

начина накнаде штете, који је једнако повољан као третман који та Страна уговорница обезбеђује улагачима сопствене државе или улагачима било које треће државе. Та плаћања ће бити ефикасно извршена у слободној конвертибилној валути и биће одмах преносива.

2. Без обзира на одредбе става 1. овог члана, улагачима државе једне Стране уговорнице који, у било којој од ситуација наведених у том ставу, претрпе штету на територији државе друге Стране уговорнице, која је последица:

а) заплене њихове имовине, или њеног дела од стране војних снага или органа власти, или

б) уништавања њихове имовине, или њеног дела од стране војних снага или органа власти, која није била неопходна у датој ситуацији,

обезбедиће се одговарајућа накнада у светлу конкретних околности.

Члан 6.

Експропријација

1. Улагања улагача било које државе Стране уговорнице неће бити национализована, експроприсана или подвргнута било којим другим мерама по дејству једнаким национализацији или експропријацији (у даљем тексту: експропријација), на територији државе друге Стране уговорнице осим у јавном интересу утврђеним законом или у складу са националним законодавством државе те Стране уговорнице. Експропријација ће бити спроведена уз дужно поштовање закона, на недискриминаторној основи и уз плаћање одговарајуће накнаде, која ће бити извршена без непотребног одлагања.

2. Оваква накнада ће одговарати правичној тржишној вредности експроприсаног улагања каква је била непосредно пре експропријације или пре него што је експропријација постала опште позната чињеница, у зависности од тога шта је било пре.

3. Без обзира на став 2. овог члана, та правична тржишна вредност ће бити изражена у слободној конвертибилној валути по тржишном курсу који се за ту валуту примењује на дан трансфера. Накнада ће укључивати камату по комерцијалној стопи утврђеној на тржишној основи за депозите у валути плаћања, обрачунатој од дана када је експропријација извршена до датума исплате.

4. Оштећени улагач има право, у складу са законима и прописима државе Стране уговорнице која је извршила експропријацију, на хитно разматрање његовог предмета од стране судског или другог независног органа државе те Стране уговорнице, и на вредновање његовог улагања у складу са принципима установљеним овим Споразумом.

Члан 7.

Трансфери

1. Свака Страна уговорница ће, у складу са националним законодавством своје државе, у доброј вери обезбедити улагачима државе друге Стране уговорнице, слободан трансфер плаћања у вези са улагањем, на и са територије њене државе. Та плаћања укључују посебно, мада не и искључиво:

- а) уложен капитал и додатна средства за одржавање или повећање улагања;
- б) приходе;
- в) приходе од ликвидације или укупне или делимичне продаје улагања
- г) износа неопходних за плаћање трошкова који произилазе из управљања улагањем, као што су плаћање накнада за ауторска права и лиценце или други слични трошкови;
- д) износи накнада утврђених члановима 5. и 6. овог Споразума;
- ђ) плаћања која се односе на управљачке накнаде;
- е) плаћања по основу решавања спорова у смислу члана 11. овог споразума;
- ж) плаћања у вези са уговорима, укључујући и кредитне споразуме;
- з) исплату зарада особља ангажованог из иностранства у вези са улагањем.

2. Трансфери из става 1. овог члана биће извршени без ограничења и одлагања, у слободној конвертибилној валути обрачунатој по тржишном курсу који се примењује на дан трансфера за валуту која се преноси. Уколико је тржишни курс неодговарајући, примениће се курс најсличнији оном којим се конвертује валута у Специјална права вучења.

3. Без обзира на ст. 1. и 2. овог члана, Страна уговорница може одложити или спречити трансфер по захтеву улагача, применом једнаких, недискриминаторних мера и уз примену, у доброј вери, закона и прописа њене државе који се односе на:

- а) Плаћање пореза и државних обавеза;
- б) Банкрот или отварање стечајног поступка, или заштита права повериоца;
- в) Кривичне или прекршајне пресуде; и
- г) обезбеђење усклађивања захтева са правилима или пресудама арбитражних судова Стране уговорнице која је домаћин улагања.

4. Страна уговорница може усвојити или наставити да примењује мере које нису у складу са њеним обавезама из члана 7. овог Споразума;

- а) у случају озбиљног поремећаја платног биланса и спољних финансијских тешкоћа или њиховог превазилажења; или
- б) у случају када, под изузетним околностима, кретање капитала или његово релизовање, може да проузрокује озбиљне тешкоће по макроекономско управљање, и макар делимичну примену монетарне и девизне политике.

5. Мере наведене у ставу 4:

- а) биће у складу са члановима Споразума о чланству у Међународном монетарном Фонду;
- б) биће привремене и престаће чим то дозволе услови;
- в) о њима ће одмах бити обавештена друга Страна уговорница.

6. Ни на који начин се овим чланом неће умањити права које ужива и обавезе које држава Страна уговорница има по основу свог чланства у Међународном Монетарном Фонду.

Члан 8.

Пренос права (Суброгација)

Ако Страна уговорница или њена овлашћена агенција (гарант) изврши плаћање накнаде штете улагачу сопствене државе на основу гаранције коју је дала за некомерцијалне ризике у вези са улагањем на територији државе друге Стране уговорнице, Страна уговорница која је домаћин улагања ће признати пренос на гаранта свих права и потраживања који произилазе из улагања, и признаће да је гарант овлашћен да остварује таква права или реализује таква потраживања у истом обиму као и првобитни улагач.

Члан 9.

Одбијање повластица

1. Страна уговорница може одбити примену повластица које пружа овај Споразум улагачу државе друге Стране уговорнице или улагању тог улагача, ако:

а) је улагач у власништву или под контролом лица која имају држављанство треће земље или Стране уговорнице која је одбијена:

б) улагач не води суштинске пословне активности на територији државе друге Стране уговорнице.

Ради избегавања сумње, једном издато, такво одбијање може се применити на све или само поједине улагаче или улагања улагача, па чак и на будуће улагаче и улагања.

Члан 10.

Решавање спорова између Страна уговорница

1. Спорови који настану између Страна уговорница у вези са тумачењем или применом овог споразума решаваће се, по могућности, консултацијама и преговорима.

2. Ако се спор између Страна уговорница не може решити на овај начин у року од шест (6) месеци од дана када је затражено започињање преговора он ће, на захтев једне Стране уговорнице, бити поднет арбитражном суду на решавањеу складу са овим чланом.

3. Тај арбитражни суд ће се конституисати за сваки појединачни случај, на следећи начин. У року од два (2) месеца од пријема захтева за арбитражу, свака Страна уговорница ће именовати једног члана арбитражног суда. Ова два члана ће онда одабрати трећег члана - држављанина треће земље, који ће, уз сагласност обе Стране уговорнице, бити именован за председника арбитражног суда. Председник ће бити именован у року од четири (4) месеца од дана именовања остала два (2) члана суда.

4. Ако се у роковима утврђеним у ставу 3. овог члана не изврши конституисање арбитражног суда, свака Страна уговорница може, у одсуству неког другог споразума, затражити од Председника Међународног суда правде да обави потребна именовања. Ако је Председник Међународног суда правде држављанин државе било једне или друге Стране уговорнице, или ако је на други начин спречен да обави ову функцију, затражиће се од потпредседника Међународног суда правде УН да обави потребна именовања. Ако је потпредседник Међународног суда правде држављанин државе било једне или друге Стране уговорнице, или ако је и он спречен да обави ову функцију, свака

Страна уговорница може затражити да најстарији по старешинству члан Међународног суда правде обави потребна именованја.

5. Арбитражни суд ће одлучивати на основу одредаба овог споразума, као и општеприхваћених принципа и правила међународног права. Арбитражни суд доноси одлуке већином гласова. Његове одлуке су коначне и обавезујуће за обе Стране уговорнице.

6. Свака Страна уговорница ће сносити трошкове учешћа свог представника у арбитражном поступку. Трошкове Председника и преостале трошкове подједнако ће сносити обе Стране уговорнице.

Члан 11.

Решавање спорова између улагача и државе друге Стране уговорнице

1. Спорови између улагача државе једне Стране уговорнице и државе друге Стране уговорнице који произилазе из њених обавеза у складу са овим Споразумом и у вези са улагањем улагача прве Стране уговорнице, решаваће се, кад год је то могуће, пријатељским путем.

2. Ако се спор из става 1. овог члана не може решити преговорима у року од шест (6) месеци од дана пријема писменог захтева за решавање, спор може, по избору страна у спору, бити поднет на решавање:

а) надлежном суду Стране уговорнице на територији чије државе је извршено улагање; или

б) арбитражном суду, који ће, осим уколико је нешто друго договорено између страна у спору, бити основан у складу са Арбитражним правилима Комисије Уједињених нација за Трговинско право (*UNCITRAL*);

в) Међународном центру за решавање инвестиционих спорова (ICSID), основаном у складу са одредбама Конвенције о решавању инвестиционих спорова између држава и држављана других држава, отворене за потписивање у Вашингтону 18. марта 1965. године (у даљем тексту: Центар).

3. Избор улагача да спор поднесе на решавање надлежном суду Стране уговорнице у складу са ставом 2. (а) или арбитражном суду сходно одредбама става 2. (б) и 2. (в) овог члана је коначан.

4. Ниједна од Страна уговорница, која је страна у спору, не може поднети приговор, у било којој фази арбитражног поступка или извршења арбитражне пресуде, на чињеницу да је улагач, који је страна у спору, примио обештећење за део или целокупан губитак у складу са уговором о осигурању.

5. Спор ће бити решаван у складу са законом, примењујући услове из овог споразума, национално законодавство Стране уговорнице која је страна у спору и принципима међународног јавног права.

6. Ова пресуда ће бити коначна и обавезујућа за стране у спору и примењиваће се на територији држава Страна уговорница у складу са принципа међународног јавног права и националним законодавством.

Члан 12.

Примена других одредаба

1. Ако закони и прописи било које од Страна уговорница, односно међународни споразуми чији су потписници државе Страна уговорница, садрже

одредбе, којима се улагањима улагача државе друге Стране уговорнице даје третман који је повољнији од третмана који се обезбеђује овим споразумом, такви закони и прописи ће, у мери у којој су повољнији, имати предност у примени над овим Споразумом.

2. Одредба овог члана не даје право Страни уговорници да користи било који метод решавања спорова између улагача и Стране уговорнице, осим оног како је изричито прописан чланом 11. овог Споразума.

Члан 13.

Консултације

Стране уговорнице су сагласне да се, на предлог било које од њих, одрже хитне консултације, како би се решио сваки спор који између њих настане у вези овог Споразума или како би се размотрило свако питање у вези са применом овог Споразума, или да се проучи свако друго питање које може настати из Споразума. Те консултације ће се одржати између овлашћених представника Страна уговорница, у месту и у време које ће се договорити између Страна уговорница дипломатским путем.

Члан 14.

Примена споразума

Одредбе овог споразума се односе на улагања која су улагачи државе једне Стране уговорнице извршили пре као и после ступања на снагу овог Споразума, а примењиваће се од дана ступања на снагу овог Споразума, с тим што се неће примењивати на спорове који су настали у вези са улагањем, или било какве захтеве који су испостављени пре његовог ступања на снагу.

Члан 15.

Додаци, измене и допуне

Овај споразум може бити измењен и допуњен узајамном сагласношћу Страна уговорница. Ови додаци, измене и допуне биће сачињени у форми одвојеног споразума о изменама и допунама или протокола између Страна уговорница. Они ће ступити на снагу по истој процедури прописаној за ступање на снагу основног Споразума, и од дана ступања на снагу ће чинити његов саставни део.

Члан 16.

Ступање на снагу, трајање и престанак важења Споразума

1. Овај споразум ступа на снагу тридесетог дана од дана пријема дипломатским путем последњег писаног обавештења којим Стране уговорнице обавештавају једна другу о испуњењу њихове унутрашње процедуре неопходне за његово ступање на снагу.

2. Овај споразум ће бити на снази неограничени временски период, осим ако једна Страна уговорница писмено не обавести другу, дипломатским путем, о својој намери да раскине Споразум. Споразум ће престати да важи једну (1) годину од дана када друга Страна уговорница прими обавештење о престанку важења.

3. Када се ради о улагањима реализованим пре истека рока важења овог споразума одредбе чланова 1.-15. овог споразума и даље ће важити у периоду од наредних десет (10) година од датума престанка његовог важења.

Сачињено у Београду, дана 8. јуна 2011. године, у два оригинала, сваки на српском, азербејџанском и енглеском језику при чему су сви текстови подједнако аутентични. У случају било какве разлике у тумачењу и примени, меродаван је текст на енглеском језику.

У ПОТВРДУ ЧЕГА су доле потписана лица, ваљано овлашћена од својих Влада, потписала овај споразум.

За Владу Републике Србије

За Владу Републике Азербејџан

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије-Међународни уговори”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, према којем Народна скупштина потврђује међународне уговоре кад је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ПОТВРЂИВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ УГОВОРА

Разлози за доношење Закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Азербејџан о узајамном подстицању и заштити улагања, који је потписан у Београду, 8. јуна 2011. године, садржани су у жељи потписника споразума да се установи правни основ и оквир у коме ће се обезбедити додатно привлачење инвеститора из те земље. Ово посебно имајући у виду да су поједине компаније из Азербејџана већ изразиле интерес за долазак у Републику Србију ради бољег упознавања са општим условима пословања и улагања, нарочито у области нафтне индустрије. Споразум је са српске стране потписао Небојша Ћирић, министар економије и регионалног развоја.

Наведеним Споразумом гарантује се улагачима држава уговорних страна национални и третман најповлашћеније нације, као и пуна заштита и безбедност њихових улагања. Обезбеђује се такође узајамност у примени правичног и недискриминаторног третмана, као и накнада губитака које инвеститор претрпи, а који су резултат догађаја или околности који се нису могли предвидети нити спречити (рат, оружани немири, протести...). Улагачима из земаља уговорница се такође гарантује да у односу на њихово улагање неће бити извршена експропријација, нити нека друга, слична мера државе која јој је по дејству једнака, осим у случајевима прописаним законом и по строго прописаном поступку, као и да ће бити праћена ефикасном и ефективном накнадом која ће, поред тржишне вредности експроприсаног улагања обухватати и припадајућу камату и то од дана извршења експропријације до дана исплате накнаде.

Споразумом се такође гарантује право улагача да, у случају спора са државом домаћином, који се тиче улагања, може тражити заштиту код међународног арбитражног суда, у складу са основним принципа међународног права у овој области и одредбама Вашингтонске конвенције о решавању инвестиционих спорова између држава и држављана других држава коју је Република Србија ратификовала.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Одредбом члана 1. Закона предвиђа се потврђивање Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Азербејџан о подстицању и узајамној заштити улагања, потписаног 8. јуна 2011. године у Београду, у оригиналу на српском, азербејџанском и енглеском језику.

Одредба члана 2. Закона садржи текст Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Азербејџан о подстицању и узајамној заштити улагања, у оригиналу на српском језику.

У одредби члана 3. Закона уређује се ступање на снагу овог закона и то тако да Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије-Међународни уговори“.

**IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА
ИЗВРШАВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ УГОВОРА**

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства у буџету Републике Србије.